

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 3. ANULU XV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 15/27 Ianuaru 1867.

in provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

† Constantinu G. Ioanu.

Brasiovu, 11/23 Ianuaru. O festiuitate de doliu si de lacrimi si incheia astadi trist'a-i si posomorit'a-i solenitate, pentruca dlu Constantinu G. Ioanu Senatorulu, carele alaltieri trecuse, dupa suferintie de tempu mai indelungatu, la cele eterne, fu immormentatu astadi pre la 3 ore dupa amedi in cript'a familiaria la Biserica S. Adormiri din preurbiulu superioru. Era unu aspectu impunatoriu petrecerea remasitiilor acestui barbatu, la care se adunase atat'a multime de poporu, pentru ca sa-idea reposatulu cea din urma onore. Ele dupa seversirea servitiilor ddiiesci de intrég'a nostra preotime de aci, fura radicate din locuinti'a reposatulu si in fati'a unui poporu numerosu, conduse mai intaiu de tinerimea scóloru gimnasiale si normale cu corpurile loru professorali, de music'a militaria si de preotime, — si urmate de doitoáele rudenii de senatori si ceilalti oficianti ai magistratulu, de centumviratu, de gremiulu negutiatorescu si multime de cetatieni fara deosebire dupa confesiune si nationalitate, de reprezentantii comunelor districtulu si ai cerculu Branulu si multime de poporu — se pusera in miscare cátra cimeteriulu bis. mai susu amintite, unde famili'a reposatulu e citora si dupa cum amu mai amintitu si are cript'a sea.

Aci se rosti si unu cuventu funebru.

Dara póte multi, cari voru ceti acésta scire trista voru vrea sa scia, ca cine fu reposatulu, pentru ce acésta jale, pentru ce atát'a participare de tóte pártile la intristarea pentru mórtéa lui?

Constantinu G. Ioan e nascutu la 12 Iuniu 1823 in Brasiovu din parinti negutiatori si inca o familia vechia si cu renume, atátu pentru onorabilitatea casei, cátu si pentru zelulu ce l'a doveditu cu ori-ce ocaziune in intreprinderi privitóre la biserica si scola. Parintii, si fratii cei mai mari in privinti'a etátiei, observandu desvoltarea talentelor si inclinárilor reposatulu, din cea mai frageda tineretia, i-au datu o astfelu de crestere, incátu la tempulu seu sa fia una radímu din acele de totu rari pre acele dile, adeva sa intre in unu officiu unde sa aiba ocaziune a aperi si mai cu tária interesele poporulu seu. Terminandu asiá dara cursulu filosoficu si juridicu in Clusiu trecu la tabl'a reg. unde dupa implinirea pracei de doi ani capatá asiá numitulu stallum agendi pentru advocatura. Indiestratu cu cunosciintiele recerute unui barbatu aptu de purtarea officeloru publice, reposatulu fu unulu din acei anteluptatori ai nationalismulu, carele se incercá a rupe ghiati'a cea slaita asupr'a natiunei de patru seculi si ceru asiá dara a fi primitu in calitate de practicantu la magistratulu Brasiovulu. Greutátile cáte i se facura atátu densulu cátu si altoru colegi ai sei, le invinse numai dupa ce caus'a acest'a umblá páua la curte si candu anul 1848 lovea energicu in pórt'a viitoriulu

Revolutiunea urmata in curendu dede ocaziune reposatulu a incinge si sabi'a si a se pune in frun-

tea guardeloru ce se formasera in acele tempuri. Elu fu asiá dara la rendulu seu si in sirulu braviloru nostri din acelu tempu martialu, espunendu-si ce avea mai scumpu, vieti'a, pre altariulu patriei si alu natiunei. Dupa trecerea acestoru turburári reposatulu reintra in servitiulu statulu, si functiuna in mai multe locuri ale tieri inaintandu pána la rangulu de consiliariu districtuale.

Sanetatea cea struncinata de tempuriu sili pre reposatulu dupa unu servitiu de vre-o 10 ani a se retrage in statulu de odichna, unde insa si cautá fórté intieptiesce recreatiunea sea, cá unu adevratu vechiu patriicu „procul negotiis“ in o activitate pe terenulu industriei. Schimbárele cele nóue politice aduse de anii 1860 si 1861 lu smulsera din retragerea in care se aflá. Increderea conceptatienilor sei lu alesera de senatoru in Brasiovu si anim'a cea devotata conceptatienilor sei nu putea se refúse acésta incredere.

Aici cá preste totu loculu pe unde a functiunatu a escelatu cu o rigurósa dreptate si cu unu adevratu interesu umanu de afacerile concrediute lui din officiu seu.

Reposatulu Const. G. Ioanu a foslu dara o decore a familiei sele, unu credinciosu spriginu alu natiunei sele si alu statulu seu, pentru care din urma la diet'a din 1863/4 si fu chiamatu cá regalistu. In tóte purtárele si manierele sele era placutu si atragatoriu.

In momentele cele din urma ale vietei sele au pusu cea mai frumósa cununa fapteloru din vieti'a sea, pentruca zelulu pentru biserica si natiunea sea l'a incununatu cu testarea averei sele, carea sa fia preste 25 mii, scóloru románe de aici, dupa mórtéa fratelui seu.

Eata dara iubite celitoriu! pre cine plángu iubitii sei frati Prédemni I e n a c h e G. Ioanu si G e o r g e G. Ioanu cu numerósele rudenii si in fine pre cine plángemu noi Brasiovenii cu totii, cáru'i a in intristare i rostimu durerósele cuvinte:

Fia-i tierán'a usióra si amintirea eterna!

„Indep. romána“ asupr'a situatiunei.

„In unulu din ultimele nóstre „articole de fondu“, dice „Independinti'a romána“, amu supusu unei critici discursurile tinate de imperatulu Napoleonu si Regele Victoru Emanuelu cu ocaziunea an. nou in privinti'a importantiei loru. Imperatulu Napoleonu si esprima bun'a sea credintia ca er'a de pace va incepe in realitate cu acestu anu, Victoru Emanuelu care nu póte impune tacere inimei sele, dice totdeun'a aceea ce cugeta. Crede ca aru fi descoperitu pe orisonte unu micu noru plinu de materie furtunósa, care cu rapeditiunea unui orcanu se póte intinde peste intregulu firmamentu si a-si imprasciá fulgerile sele asupr'a intregei Europe.

„Cine are dreptu, si cine n'are. Se póte ca amendoi se aiba totu de odata. Napoleonu se amagesce singuru, déca aru crede ca este probabilu, ca provisoriuulu de astadi europénu aru putea se dureze multu tempu fara sguduiru puternice si Vic-

toru Emanuelu se insiela déca crede, ca máne chiaru aru trebui sa crumpa unu resbelu generalu europénu.

„Nourulu se afla pe orisonte spre Orientu de unde nu va disparé. Cá multe altele díu'a dela Königgrätz a decisu si despre sórtéa Turciei. Din momentulu, candu Austri'a a trebui sa se retraga pentru mai multu tempu din rendulu mariloru puteri active, s'a datu sentintia asupr'a Domniei Otomane in Europ'a! Esecutarea póte sa se amáne pentru cátu-va tempu, in ori ce casu insa ea se va face, déca nu-i va veni mai curendu mórtéa naturala. Se presupunemu chiaru, ca Austri'a si va redobandi tarasi puterile sele, cu tóte acestea, acésta nu se va intemplá asiá de curendu, incátu sa se impedece chesti'a de resolvare a Orientulu.

„Insa chiaru in acésta grabire ce se póte vedea astadi de tóta lumea acestei operatiuni interióre este pentru Turci'a, unu felu de garantia, ca puterile europene nu voru veni asiá curendu in conflictu pe fatia in privinti'a ei. Cea din urma incercare pentru mantinerea Portiei — resbelulu Crimeei — n'a fostu intreprinsa numai din caus'a ei, ci contr'a Rusiei, care incependu a atacá voia se devie singura domnitóre.

„Déca va fi adevratu, ca puterile occidentale s'au intielesu de a nu interveni in chestiunea gréoturca, pe cátu tempu nu va interveni Russi'a, atunci de buna séma pericolulu, ca se va dá o impulsione chestiunei orientale din acésta parte, este fórté micu. „Pentru poporulu rusu insa frontiera natiunela se intinde atátu cátu se intinde biserica.“ Nimicu mai naturalu, cáci cáte-va episoade, precum eroic'a aperare a monastirei Arcadia, adusera intr'o ferbere simtiementulu natiunali slavicu, ce este fórté lesne de atitiatu. Guvernulu rusescu este convinsu despre imposibilitatea, de a lucrá singuru in acésta afacere. Afara de aceea curtea din Petersburg nu póte face in acestu momentu nici o aliantia européna, pe care sa-si póta rezamá politic'a sea. Relatiunile cu Austri'a suntu restrinse. Reportulu cu Prussi'a in aparintia celu putinu nu lasa nimicu de doritu. Guvernulu rusescu a recunoscutu prea tardiu, ca slabirea Prussiei nu este intarirea Russiei. Pentru supunerea Ungariei in anulu 1849 Russi'a n'a avutu nici o multumire, din partea Austriei ceace Russi'a a impedeatu atunci, s'a efectuatu prin sabi'a Prussiei la Königgrätz; in aceeași batalia s'a decisu si despre sórtéa Schleswig-Holstainulu, a cáru despartire de Danemarc'a, Russi'a credea ca a impedeatu prin protocolulu din Londr'a.

„Cándu imperatulu Nicolae tolera umilirea Prussiei in Olmütz séu a cárei causa a fostu mai multu elu, nu presupunea, ca Russi'a va avea indata sa sufere intr'unu modu simtitoriu consecutiile politicele sele fatale. O Prussia din 1866 putea séu sa impedece resbelulu Crimeei séu sa fia o contra balantia decisiva pentru Russi'a.

„Cu tóte acestea impacienti'a imperatulu Nicolae se pare a nu fi trecut asupr'a imperatulu Alessandru, in adeveru elu póte asceptá, pana candu va face óre-care progresse in reformele interióre

ale imperiului Czarului și incorporarea Poloniei cu Rusia; de care se ocupa astăzi cu atâtă energie. Pentru Anglia există imperiul otoman a devenit unu ce cu totul indiferent, pentru dens'a aru fi prea de dorit, decât regele Greciei aru putea sa ia rolul Sultanului, precum asemenea de a constitui nise principate mici independente de Pôrta și de Rusia nu prea dependente. Centru de gravitate alu cestiunei orientale pentru Anglia nu se afla atât în Constantinopol cât în Egiptu. Naturalmente acolo este și pentru Franca și Italia din caus'a canalului Suez. Aerulu de protectore ce-si da actualulu ministru de esterne din Franca fatia cu Grecia în favoarea Sultanului, n'are mare însemnatate. Franca voiesce sa previe numai o catastrofa fără veste, spre a putea aparé mai bine preparatu decât cum se crede astăzi. În fine câtu privește pe Prussia, pentru dens'a este negresitu mai avantajos, de a remanea chestiunea orientala pendinte, decâtu că sa dea cauza la unu resbelu, în care n'aru putea a se tiné neutra. Cu câtu va durá mai multu situatiunea actuala, cu atâtu se va obicinu în Europ'a, de a vedea în Prussia pe moderatoriulu intereselor opuse și a se conformá cu dens'a, va avea cu atâtu mai multu tempu și linisce pentru oper'a de organizare a Germaniei.

De órece în adevêru astăzi nici un'a din puterile Europene nu e dispusa de a taia cu violentia nodulu orientalu, atunci fără indoiéla natiunile crestine din Turcia voru putea continuá în cea mai mare linisce oper'a lor de desmembrare a imperiului turescu, precumu ni s'a acordatu noua dejá și precum se va acordá și Serbilor.

Fatia cu acésta situatiune européna tóte propunerile pretinse nu sunt decátu nise combinatiuni fără nici o însemnatate. În Petersburg aru voi cá cestiunea orientala sa se resólve în modulu urmatoriu: Separarea Egiptulu sub domni'a ereditara a viceregului; liberarea insulelor grecesci, care se potu constitui independente séu a se încorporá cu Grecia; unirea Tesaliei și Epirulu cu Grecia; independenti'a Muntenegrulu și a Romaniei; înfiintarea unui ducatu Bosni'a cu Er-

zegovin'a sub unu duce „austriacu“; independenti'a Serbiei, restituirea unui statu bulgaru sub unu Principe „rusescu“; marginirea imperiului turescu în Europ'a în Rumeli'a și Albani'a.

Póte ca și aceste presumpțiuni au aceeași valóre cá și aliantia greco-italiana sub protectoratu austriacu, se póte cá sa fia posibilu cá avendu în vedere aceste eventualități se silesce în Petersburg de a încheia o aliantia cu Prussia, cu tóte acestea în momentul de fatia Prussia se va decide cu nevointia, cá nu din caus'a unei aliantie sa-si impue sarcini nóe și a renunția de buna voia la politica.

Prin urmare Napoleonu póte sa fi prevadiutu bine, decât si marginesce visionile sele de pace în anulu curentu numai la espositiune; în anulu viitoriu insa póte sa aiba dreptu Victoru Emanuelu.

Eveneminte politice.

S a b i i u 14 Ianuaru.

În privinti'a politice interne, pâna în momentul candu scriemu, mai multu conjecturi decâtu fapte. Asiá „N. Fr. Pr.“ ne aduce între alte acum scirea, ca dlu ministru de Beust pretinde dela colegii sei, cá cu ocaziunea deschiderei senatulu extraordinariu sa dea cam urmatórea declaratiune:

Prin convocarea senatulu extraordinariu alu imperiului nu tinde nimenea la vatamarea dreptulu constitutionalu alu tieriloru translaitane (germano-slave). Sistarea determinatiunilor ce privescu senatulu imperialu fu de lipsa pentru impacarea cu Ungaria și pentru mulcomirea slavilor. E dara preste putintia de a straformá senatulu imperialu legalu. Pentruca celu d'antâiu e numai unu organu pentru ajungerea unei invoiri între natiunități; sa se dea asiá dara regimulu ajutoriu, cá sa póta prin senatulu extraordinariu pune puntea între constitutiunea din Fauru și între cea a Ungariei. Indata ce se va fi făcutu acésta partea cea sistata a constitutiunei se restatoresce cu scopu cá senatulu imperialu sa se póta apucá de punerea la cale a reformeloru aretate de senatulu imperialu.— d. Beust sa fia aternatu de primirea acestei propuneri făcute din partes, mergerea mai departe mâna în mâna cu colegii sei.

Lânga cele de mai susu trebuie sa punemu și urmatoriulu telegramu din Vien'a de datulu 23 Ian. n.:

Imperatulu primí adres'a dietei unguresci în cestiunea legi de întregirea óstei. Respondendu la vorbirile conducatoriloru deputatiunei, Imperatulu a esprimatu speranti'a, ca unu rescriptu ce are sa se emita în curendu va delaturá tóte temerile adresei. Imperatulu s'a dechiaratu ca este gat'a a implini dorintiele tieri, indata ce va fi succesu de a se inlaturá greutătiele formárei unui ministeriu respunsabilu ungurescu.

Scirile despre denumirea m'nisteriului ungurescu urméza un'a dupa alt'a. Foi vienesse de luna trecuta afirma dejá ca actulu acésta de denumire e dejá subscrisu de Imperatulu și ca ministeriulu aru fi compusu în modulu urmatoriu: Forgách, Deák, Sennyey și Eötvös. Unele sciri au alte combinatiuni, cari cuprindu apoi în list'a ministriloru și pre contele Miko.

O corespundintia a „Hr. Ztg.“ din Vien'a de datulu 22. l. c. spune ca întielegerea între Belcredi și capii partidei lui Deák e unu faptu implinitu. Asemenea și denumirea ministeriului ungurescu e numai o întrebare a dilei.

Dupa seversirea acestor'a aru veni apoi compunerea unui ministeriu imperialu din tóte partidele și adeca: Beust remane pentru esterne, Belcredi pentru administratiune, Kaiserfeld ministru de stat, Herbst ministru de instructiune, Giskra de finantie, Rieger de justitia, și Potocki de economia poporala.

Din cele ce cetimu în press'a vieneză aflâmu ca e de temutu ca alegerile în senatu nu voru esitocm'a dupa dorintiele centralistiloru.

În politic'a din afara însemnâmu urmatórele sciri mai însemnate și adeca: Din progr.ulu ministeriului de Bavaria și din aspiratiunile regimulu badensu se vede ca și sudulu germaniei inclina fórt tare cátra Prussia séu cátra federatiunea nordica și ca prin urmare sunt temeri ca Bismarck va nisui din tóte puterile a isolá pre Austria de cátra statele nemtiesci și mai tare decum credeau unii politici și ai taia tóta comunicatiunea de cátra densele.

Despre mergerea cu Franca mâna în mâna

FOISIORA.

Impartásiri dintr'unu manuscriptu,
ce tractéza despre Dreptulu Canonicu alu Bisericeii greco-resaritene ortodoxe ecumenice.

(Urmare.)

Notiune despre sinodu.

Sinodulu însemnéza în limb'a elinésca „adunare“ séu „congresu“ și cu deosebire „adunare pentru tractarea obiectelor religiose și eclesiastice“; se mai întielege sub sinodu și „superioritatea și autoritatea bisericésca.“ Prin urmare sinodulu este adunare bisericésca spre tratarea obiectelor religiose eclesiastice și eclesiastico administrative și economice séu filantropice.

Feliurimea a sinodulu.

1. Sinodulu cu privire la obiectulu pertractandu este séu dogmaticu, séu biseric-administrativu; acéla tractéza despre dogmele credintiei, și despre esamenarea dogmatica și canonica a nou alesului Eppu, și se compune eschisivu din Archierei, cá unii cari sunt chiamati a priveghiá mai de aproape pentru sustinerea în curatienia a dogmelor și invatiaturiloru cardinali ale bisericiei, ascultandu și pre alti dascali renumiti bisericesci; iar acésta tractéza despre obiecte eclesiastico-administrative, economice și administrative precum sunt alegerile întregulu personalu ieraticu și biseric-economicu, încependu dela patriarhi pâna la diaconi, dela episcopii patriarhatelaru pâna la episcopii singurateciloru parochii și fondelor bisericesci, scolari, monastiresci și filantropice, și se compune din archierei și reprezentantii clerulu și poporulu.

2) Sinodulu cu privire, la membrii adunati póte fi séu generalu séu particularu. Sinodulu generalu este acéla la care s'au adunatu toti archiereii din lumea crestina; de aceea se numesc și Sinodu de a tóta lumea séu ecumenicu (nuse cere absolutu presentia tuturor archiereiloru la sinodulu ecumenicu, cáci cei împedcati din cause binecventate se potu suplini prin locutiitori, precum acésta o dovedescu actele sinódelor ecumenice). Sinodu particularu se chiama acéla, la care s'au adunatu archiereii séu reprezentantii clerulu și poporulu dintr'o patriarhia, metropolia séu eparchia, de aceea Sinodulu particularu póte sa fia patriarchalu, metropolitanu séu eparchialu și se póte numi și localu. Între Sinódele particulari și locali pe dreptu se numera și Sinódele protopresbiterali, parochiali și monastiresci, care au însemnate mare în viéti'a organica a bisericiei, cáci Sinódele parochiale și monastiresci sunt chiamate mai dintâiu sa aléga și sa tramita reprezentantii la Sinodulu lor eparchialu și metropolitanu și inea și pentru Sinodu patriarchalu.

De unde tragu Sinódele începutulu lor în biserică?

Sinódele tragu începutulu lor dela însusi mantuitoriulu Isusu Christosu; acésta nici unu canonicu, fia elu câtu de speculativu, nu o va putea impugná, pentruca Christosu au sevarsitu într'unu modu Sinodalu, va sa dica în adunári cu apostolii și poporulu tóte lucrările sele. Acéstu adevêru se documentéza cu momentele cele mai însemnate din viéti'a mantuitoriulu dintre care numai unele vomu aminti aci și adeca: Christosu, fiindu apostolu lui toti la densulu adunati, i au înzestratu cu puterea legárei și deslegárei; iau tramisu pre ei în tóta lumea sa boteze și sa invetie popórele; iau întrebatu pre ei, ca pentru cine lu tinu ei pre densulu și au înfruntatu pre apostolulu Ia-

cobu și Ioannu pentru nesúel'a de intaietate între fratii lor; au laudatu pre Petru pentru credintia și apoi l'au înfruntatu pentru frica, ce au aretatu pentru patimile lui Christosu dicendu: mergi dupa mine satano, cáci smintéla mi esti, ca nu gandesci cele ce sunt ale lui Ddieu, ci cele ce sunt ale ómenilor; au asediatu cin'a cea de taina de fatia fiindu toti apostolii, și s'au suitu la ceru înainte lor. Christosu au invetiatu în sinagoguri, adeca în adunári pe popóre, precum acésta documentéza parabolele lui despre samenatoriulu, despre spini, despre lamina și grauntiulu de mustariu; despre farisei; despre smerenia și smintéla; despre casatoria; despre risipirea Ierusalimulu și finea lumii; despre fericiti; despre milostenia și iubirea de Ddieu; despre asiediamintele omenesci; despre îndreptarea fratelui peccatosu.

Nu numai liter'a, ci și spiritulu acestor'u invetiaturi ale lui Christosu dovedesc sinodalitatea afaceriloru lui Christosu, cáci tóte acéstea au avutu de scopu reformarea radicala a iudaismulu degeneratu, carele erá plinu de patimi stricacióse pentru némulu omenescu, ce se manifestá în fatiarnicii, momene, sumetia și separatisme, și totdeodata Christosu au avutu de scopu alu invetiaturiloru sele întemeierea unui caracteru solidu purcedietoriu din convingeri morali, ca adeca faptele esterne ale ómenilor sa respunda dispusetiuniloru lor interne. Spre ajungerea unui asemenea scopu sublimu, precum au fostu misiunea mantuitoriulu, nu s'au potutu lua altu modru, fără celu sinodalu, cá unulu, carele este și popularu; de aceea Christosu invatia: „unde sunt doi séu trei adunati în nimele meu, acolo sum și eu în mijloculu lor; și iarasi: „lumin'a nu se pune sub obroc, ci în luminariu, cá sa lumineze tuturor din casa.“

(Va urmá.)

in politic'a orientala cetimu sciri diferite, dara cari consuna intr'aceea, ca Franci'a aru avea acum prea putna incredere in possibilitatea impecării Austriei in cele interne.

De altmintrea despre Franci'a inca strabatu unele sunete, cari se dechiara in contr'a bunapartismului si cari potu sa fia nutrite prin restringerile parlamentari si de pressa emanate din unu decretu publicatu de curendu in foile franceze. Pre cătu putemu aflá, decretulu caséza adres'a la cuventulu de tronu si admite dreptulu de interpelatiune, in sa in senatu se cere cá interpelatiunea sa fia spriginita de d'ó u e despartieminte (60 membri) si in camera de patru despartieminte (120 de membri). Cátu pentru press'a aceea se transpune judecatoriiloru si se cobóra timbrulu dela 6 la 3 centimi. — O alta scire de importantia mai adaugemu, ca Imperatulu Francesiloru aru avé de cugetu sa apeleze de nou la unu plebiscitu, prin carele are de cugetu a-si renoi fundamentulu suveranității se. Scirea acést'a din urma precum si cele de mai susu, duca pre multi politici la conclussiunea ca Napoleonu are ce-va de cugetu. Unii suntu si in privinti'a cugetului lui gat'a a ne spune ce-va si dicu ca déca cum-va nu aru puté efteptu cu ocaziunea epositiunei universale in Parisu, unu congressu celu putnu in fapta, atunci anulu 1867 póte nu se va terminá, pâna nu va vedé decisiunile cele mai serióse. „Póte ca principiulu nationalității se dice „se va aplicá in mesur'a cea mai eclatanta.“ Mijloculu la ajungerea acestei tinte va fi o aliantia intre Franci'a, Prussi'a si Itali'a.

In dílele trecute ni se spunea ca Russi'a are de cugetu a creá vre-o câte-va consulate in Austri'a si adeca in Pest'a, Agram si alte puncte mai insemnate. O corespundintia a unui dñuarianu vienezu din capital'a Croatiei spune, ca acést'a aru fi de prisosu.

Relatiunile intre Turci'a si Greci'a erá in dílele trecute fórte serióse.

Din S p a n i ' a se scrie, ca nu mai póte trece multu si o nóua revolutiune trebuie sa sbucnéscu.

Projectulu legei celei nóue pentru militia.

In valóre pentru tóte tierile de coróna ale imperiului austriacu, afara de marginea militara.

(Capetu.)

§ 29. Celu ce este eliberatu de a intrá in armata pre basea vre-unei otáriri din §§ 13 pâna 17 si din § 25 si mai târdiu si perde titul'a de eliberare, si nu mai implinesce aceea, ce conditiuneza titul'a acést'a, fâra sa fia primitu o alta titulu de eliberare, devine in anii determinati in § 2 si 23 obligatu de a intrá in armata in clas'a aceea de etate, in caréa au fostu primitu mai întâiu eliberarea ceruta.

§ 30. Ori-cârui'a carele si-au implinitu tempulu legale de servitiu de linia in armata, au avutu purtare buna si e capace inca pentru servitiulu de arme, i se va concede, a continuá din voia libera din anu in anu tempulu de servitiu — in locu de a intrá in reserva si de a trece preste aceea.

Favoratiunile (inlesnirile) pentru cei ce continua mai departe servitiulu din voia libera, se voru ordoná prin precepte deosebite.

§ 31. Fia-care se va demissioná din armata dupa implinirea duratei legale de servitiu de regula in fia-care anu cu finea lunei luniu, — terminulu generalu de demissionare —; in casu, candu va fi unu resbelu, se da demissionu numai in urm'a ordinatiunei imperatesci.

Inainte de implinirea tempului de servitiu se va incuviintiá demissionarea numai :

a) déca va fi fostu inrolarea in contra legei;

b) déca unu minorénu au intratu in armata cá libertinu fâra invoirea parintiloru seu tutorului seu si parintele seu tutorulu protestéza in contr'a pasului acestui'a in tempu de trei luni — socotindu-se din diu'a aceea, candu li s'au fâcutu cunoscuta intrarea acést'a in armata si tempulu convenitu pentru protestare — la instanti'a personala a parintelui seu la judecatori'a tutorului, fâra cá intr'aceea sa fia intratu inrolatulu in etatea aceea, in carea este obligatu la asentare ;

c) candu se ivesce o necapacitate pentru servitiu, carea nu se póte delatorá ;

d) déca ajunge soldatulu in o relatiune insemnata in § 12, punctu 1, 2, 3, si in fine,

e) pentru celu ce servece in rezerv'a a dóu'a déca uniculu seu frate e inrolatu in armata si dela presentia rezervistului depinde sustinerea parintiloru, mosiloru seu fratiloru sei (§ 12).

§ 32. In casurile a) si c) (§ 31) — intielegandu-se, ca la c) se chiarifica, cumca necapacitatea sa fia fostu dejá pe tempulu inrolárei — au acci'a cari la astfelu de asentári se facu vinovati de vre-o invinuire de a depune pentru spesele facute cu celu demissionatu o suma de dóue dieci de fiorini in erariulu statului si afara de aceea au de a suferi o pedépsa deosebita, precum o v dictá legile penale seu preceptele pentru servitiu.

Acelui'a, carele prin o asentare nelegale au avutu dauna, i stá in voia, de a pretinde o desdaunare dela cei vinovati.

In tóte celelalte casuri de demissionare nu se va pretinde desdaunarea speselor pentru erariulu statului.

§ 33. Comunitátle si purtatorii matriculeloru au sa le stea judecatoriiloru politice in tóte afacerile, ce se ceru pentru facerea asentárei, intr'ajutoriu.

Spesele pentru mergerea la sórte si la asentare, are sa si le acopere fia-care asentantu ; pre cei lipsiti de mijlóce are sa-i ajutorede comun'a, dela carea au sa se acopere si spesele de drumu ale antestatorului comunei si ale conducatoriului oficialu alu asentantiloru din caus'a intregirei armatei.

Spesele de drumu ale celoru ce mergu la supravisitatia si a cortegiului loru se acoperu din erariulu statului.

Tóte ceelalte spese ale intregirei armatei au sa se acopere dupa principiile ce esista pentru administratiunea judecatoriiloru respective.

§ 34. Déca va intreprinde unu asentantu, carele se tine de clas'a antái'a, a dóu'a si a trei'a, vre-o caletoria, la carea dupa preceptele pasaportului i este de lipsa o concessiune pentru caletoria, fâra concessiunea acést'a, atuncea perde emolumentele inrolárei dupa clas'a de etate si dupa sórte, si se va asentá in cerculu acel'a de asentare in care se va prinde.

Déca unu asentantu din clasele provocate nu se afla in patri'a (loculu nascerei) sea e indatoratu, a insciintiá pre antisti'a comanala despre loculu, unde se afla; déca nu o face acést'a, fâra de a fi fostu impedecatu din o casa ne'nvigibila, atuncea se va pedepsi pentru negrij'a acést'a, fâra nici o privire la tractamentulu ce va mai urmá dupa lege, cu o pedépsa de bani pâna la o suta de fiorini pentru fondulu saraciloru, seu déca nu va fi in stare a depune sum'a acést'a, cu inchisóre pâna la o luna.

§ 35. Cine va tine pre unulu, care se afla in clasele de etate provocate in servitiu e indatoratu a insciintiá despre elu pre antisti'a comanala in decurgerea septemánei din urma inainte de a se incepe asentarea, cine primesce in sa pre unu atare in servitiu are sa faca insciintiarea in tempu de 24 óre.

Antisti'a comunala are datorintia a informá fâra amanare pre judecatori'a politica despre insciintiarea acést'a.

§ 36. Cine se va casatori cu calcarea poruncci din § 8. perde emolumentulu (folosulu) inrolárei dupa clas'a de etate si se va asenta fâra sórte, in casu in sa, candu nu aru fi capace, se va pedepsi cu o suma de bani pâna la siése sute de fiorini pentru fondulu seraciloru, seu cu inchisóre pâna la siase luni.

Asupr'a acelor'a, cari conlucrandu la casatori'a loru s'au fâcutu vinovati, are de a se pune o pedépsa de bani pâna la siése sute de fiorini pentru fondulu seraciloru seu de inchisóre pâna la siase luni, fâra privire la tractamentulu dupa preceptele de servitiu, déca se afla cum-va in servitiu de atatu.

§ 37. Cine este datoriu a se presentá inaintea comisiunei asentátore si nu se presentéza fâra cá sa aiba o escusare temeinica, se va privicá obligatu la asentare, iara acel'a, carele scie despre acést'a si lu ajutoreza, se va privi cá impreuna vinovatu la detragerea dela asentare, si astfelu se va tractá cu ambii.

Déca unu asentantu, carele e declaratulu de capace pentru servitiu, nu s'au pututu rectificá la investigiatiunea, fâcuta in privinti'a acést'a, pentru intardierea sea are sa servéscu unu anu, déca s'au presentatu de buna voia, eara déca s'aru aduce cu sit'a la asentare, doi ani preste tempulu otaritu de servitiu la linia; eara déca se va recunosce de necapace pentru servitiu, atuncea se pedepsesce cu inchisóre pâna la trei luni.

Déca au trecu asentantulu dejá de 36 de ani (§ 7) si nu póte documentá, ca inca pe tempulu acel'a, candu au pasitu in clas'a întâia de etate, au fostu necapace pentru servitiu, se va pedepsi cu inchisóre pâna la siése luni.

Impreuna vinovatii la detragerea dela asentare se voru pedepsi cu inchisóre pâna la trei seu in casuri mai apesátore pâna la siase luni.

Cine va efteptu, ca sa se prinda unu fugariu dela asentare se va premiá prin locutenenti'a tieriei cu dóuedieci si patru fiorini din erariulu statului, cari bani se voru restituá din averea fugariului si a celoru impreuna vinovait.

§ 38. Acolo, unde cei datori de a militá se detragu in numeru mai mare dela datorintia de a militá fugindu de asentare, se póta face de cátra locurile centrale respective pre cale administrativa dispositiunile acomodate pentru delaturarea acestei impregiurári.

§ 39. Déca se póte documentá despre unulu carele e datoriu de a militá, ca s'au vatematu in susu pre sine cu voia, unu atare sa se tramita din diregatoria la armata si are de a servi doi ani preste durat'a legala a servitiului la linia.

Scólele elementarie in Nordamaric'a.

(Urmare.)

Aceste de comunu dise, sa vedemu acum cum e structur'a scóteloru din launtru, carea difereza cu totulu de sistem'a européna.

Mai inainte de tóte trebuie sa amintimu ca directiunea scólei elementarie din Americ'a nu se tine de regimulu centralu, ci cu totulu de singur'a comuna. Ací n'are a se mestecá nici o putere din afara, nici a porunci. Comun'a e dómna absoluta. Si totusi scól'a se afla in starea cea mai buna. Si óre ce aru fi la noi, candu amu avea si noi o astfelu de sistema! Numai de pica din intemplantise greutáti pre comuna, celu dintáiu lucru e coborirea platei invatietoriului seu casarea cu totulu a scólei. Asupr'a scólei si invatietoriului striga toti si in locu de a fi invatietorii membrii cei mai onorati si stimati in comuna, cáci loru e incredintiata fericirea seu nefericirea viitóre a comunei in-

tregi: ei suntu cei mai despretiuti si mai reu plătiti de cum suntu chiaru pastori satului. Rusine destula acést'a pre noi. Si intr'adeveru urmările cele rele a le astorfeliu de proceduri rusinatóre, nu remanu fără efect, ci se arata destula de triste in selbataci'a prunciloru si locuitoriloru, cari numai intru atât'a diferéza de animale căci póta chipu de omu. Americanulu e siguru, care pe dreptu in privinti'a scólei póte fi mándru si se póte numi adeveratu omu pre lume, care nu staruiesce pentru nimica mai multu si cu mai multa iubire decâtu pentru scól'a sea elementara, cu carea se póte apoi si mandri inaintea lunei intregi.

Precum e scól'a elementara in Americ'a lucrulu comunei, tocm'a asiá diferéza si constructiunea interna; domnesce in sa totusi preste totu loculu unele si acele principie.

Tóta comun'a e obligata prin lege a tineá a-tátea scóle câte trebuie, cá sa póta merge toti copiii apti de scóla. De cum-va s'aru intemlá cá o comuna sa nu-si implinésca acésta datorintia, atunci statulu o póte trage la judecata, carea apoi o silesce; afara de acést'a parintele, care are copii si nefiindu scól'a in comuna suferu in privinti'a cultivárei copiiloru, are dreptu a si dá comuna in judecata, carea apoi sa-lu despagubésca pentru daun'a causata.

Fia-care comuna cum cresce la 2000 de locuitori, se imparte in mai multe despártieminte câte cu 150—300 suflete, si apoi fia-care despártimentu sustine câte o scóla. De aci apoi numerulu acelu necredibilu de scóle, carea in Europ'a nici pe departe nu i se póte asemená.

In an. 1861 a fostu in provinci'a Newyoreului cu o populatiune de 3,800,000 suflete 11,750 de scóle fundamentale, adeca la 300 sufl. 1 scóla in Masaciusetu la 1,231,000 sufl. 4605, adeca la 270 sufl. 1 scóla; in Ohai vine la 260 sufl. 1 scóla; in Illinois la 140, in Mitiganu la 150 si in Uisconsinu la 130 sufl. câte 1 scóla. Si cum e in Europ'a? In Franci'a, cea mai culta tíera suntu dupa ultim'a numerare la 37 milíone 3800 scóle, adeca la 880 suflete 1 scóla, prin urmare de 7 ori mai putine decâtu in acele provincie americane, cari si datéza inceputulu numai de vre-o câti-va ani. Cá sa se póta asemená Franci'a cu Americ'a aru trebui sa aiba 200,000 scóle in locu de 38,000. Prin Germani'a vine la 6—700 sufl. câte o scóla si in Helveti'a la 4—500 câte un'a. Numai acésta tierisióra de-si muntósa si petrósa se póte încátu-va compará cu Americ'a. Pentru aceea e si cea mai inaintata din tóte tierile Europei. Cum suntu scólele la noi nici nu trebuie sa mai amintescu. Câte comune mari si fára scóle, séu de-si au scóla-su necorespundiátóre tempului de astadi si se petrecu anii in ele fára de a face mare procopséla, ba de multe ori scól'a numai strica in locu sa diréga. De unde apoi si vine aceea nepasare cátra scóle si despretiurea sciintiei si invaliéturei? (Va urmá.)

Brasiovu 4 Ianuarius 1867

Diu'a de anulu nou a devenitu pentru Brasioveni o dí démna de aducere aminte pentru petrecerea cea placuta cu care ne-a amusatu renumit'a viorista romána. Dsiór'a Elis'a Circ'a care se departéza de patria si calatoresce la Parisu ne-a suprinu tocmái in diu'a de anulu nou cu unu concertu in sala gimnasiului románu gr. or. Petrecerea, ce ni-a fáctu jun'a viorista a lasatu suveniru dulci in animile ascultatoriloru. Dens'a e prea multu cunoscuta de publiculu románu, decâtu sa mai aiba aci locu o recensiu detaiata a insusíriloru celoru eminenti ce le posedu. Brasiovenii aratara prin aplausulu celu enormu ca sciu pretiui si stimá pre jun'a artista, iara Dsiór'a de alta parte sciu sa

satisfaca in modulu celu mai placutu adaugendu lángea numerii din programa si alte cántece natiunale, la cari e de admiratu pre lángea arta simiulu, cu care fura esecutate. Nu putemu retacea si meritulu Dlui Páb'a, dirigentu muicei militare dela regimentulu Gondrecourt. Dsea ne-a suprinu cu unu potpouri de cántece románe, ce l'a compusu anume pentru sér'a de concertu. Acestu potpouri a produsu unu aplausu ce nu vrea sa se mai finésca. Colmea frumsetiei a acestui potpouri au fostu dóue soluri, unulu esecutatu de cornistulu, si altulu de Eufonistu, care cantara „Eata si nóptea.“ La frumseti'a acestui concertu a contribuitu si placntulu cantáretiu Dnulu Welling, care ne-a delectatu cu vocea lui cea sonora. Anim'a fia-cáru auditoriu a fostu incantata in sér'a acést'a de totu ensemblulu concertului si cu deosebire de Dsiór'a Circ'a, cárei'a avemu de ai multiamí acésta petrecere amusanta, si cárei'a i postimu voiagiulu bunu si — la revedere! N. P.

Vien'a 6/18 Ianuarius 1867.

Onorate Domnule Redactoru! Vei acceptá póte dela mine, ce petrecu in capital'a imperatiei, unde mai multu cá aiurea sa faurédia sórtea popóreloru sa intindiu si desfasiuru vr'o politica; in sa aprioriti spunu ca nu suntu aplicatu astadata spre aceea. Déca totusi aru fi locu, cá sa pierdu vr'o vorba in politica, apoi cá sa me esprimu in scurtu voiu dice numai atât'a, ca si pre aicea acceptárele suntu incordate si jurnalele suntu marginite numai pre lángea felurite conjecturi, inotandu opiniunile pre nivoulu nesiguritátei. Unu altu ce-mi place a-ti referá de aici. Amu dísu i-mi place, cá sa intielegi ca te pregatescu pentru ce-va de bucuria. De Redactoru! Dreptulu Canonicu alu bisericiei nóstre ortodoxe, care pre cátu de bogatu in materialulu seu, pre cátu de liberalu si de constituționalu in cuprinsulu seu; pre atât'a de negliatiu pána acum, a ajunsu a se prelege pentru prim'a data cá studiu ordinariu la Universitatea cea dintáiu a imperatiei, in Vien'a. Inainte cu vr'o trei díle cetitu in fóra Ofic. „Wiener Zeitung“ denumirea fostulu Prof. la academi'a Teresiana, Zsismann, de profesoru ordinariu cu dreptu canonicu alu bis. orientale la Universitatea de aici. Inceputulu lu va face in semestru II. si dupa cum audiu din isvoru probavere cu „constituțiunea bisericiei orientale.“ (vedí si nr. 3 alu „T. R.“ R.)

Me servescu de ocasiunea acést'a a-ti referá ce-va si despre serbarea anulu nou, ce tinerii románi studiosi de aici o serbédia, dupa unu obiceiu ereditatu, in toti anii la ajunulu anulu nou. Acésta serbare fu un'a dintre cele mai frumóse. Tinerii románi din feluritele unghiuri ale tieriloru locuite de románi convenira laolalta, sa salutara fratiesce, se animara si incuragiara pentru lucruri maretie, fapte serióse, pentru care suntu chiamati in venitoriu. Dupa cina urmara mai multe dechiamationi de Poesii, productioni in musica instrumentale si vocala a mai multoru arii si cantece natiunale. Fiindu onorate de unu numeru frumosu de óspeti se redicára mai multe toaste: in sanatatea inaltulu Imperatu, a capiloru bisericiei nóstre, a binefacatoriloru junimeí, a intregiei inteligentie románe si a oaspetiloru. In decursulu serbárei incursera mai multe telegrame gratulátóre, din mai multe párti spre cea mai mare bucuria a tuturoru celoru adunati cu unu cuventu acésta serbare avu unu caracteru cordialu si solidu, demnu de o tinerime romána aflatóre in Vien'a spre a culege, cá albin'a miere numai din florile cele neveninóse. Alta data mai multe. *)

*) Multiamimu pentru cele primite si asteptámu cele venítóre.

Varietáti.

*** Din isvoru autenticu aflámu, ca de Nicolau Tataru din comun'a Danesiu, carele au repusatú ince in 18 Maiu 1866 au remasu unu testamentu, din care testamentu se vede ca acestu crestinu evlaviosu au testatu pre sém'a bisericiei síscólei gr. or. din dísa comuna dóue livedi si unu locu de aratura. Un'a dintre livedi va fi cam de 4 juguri si 1048; marimea celoru alte nu o scimu. Livedile suntu ale bisericiei sí scólei pentru tóte vécurile, asemenea pentru tóte vécurile va trece loculu de aratura in folosinti'a parochului gr. or. carele se va aflá asiediatu aci in comuna. O atare fapta se lauda pre sine. Amu dorí cá sa aiba mai multi imitatori.

*** Colectiune de poesii intitulata: „Candu nu aveamu ce face“ de dlu Alexandru Canditiparita la Bucuresti in tipografi'a nationala. In dílele aceste amu primitu atins'a colectiune, carea in privinti'a elegantiei in provedietura nu lasa nimic'a de doritu. Ca sa ne dámu o parere de recensori, dupa o singura percurgere nu putemu, vomu spune numai atât'a, ca impressiunea cea dintáiu recomanda talentulu poeticu, de-si de alta parte cele mai multe piese dovedescu, ca poetulu judeca lumea din partea cea intunecata séu slaba si are pre putine cuvinte pentru partea ei cea buna. Pretiulu brosiurei de 10 1/2 cóle hartia eleganta si tipariu fumosu face 2 sfanti (doi dieceri.)

Nr. 1—2 Concursu.

Pentru intregirea stationei vacante de invetiatoru in comunitatea greco-resaritena Racasdi'a ce este ingremiata inclitulai comitatu alu Carasiului si protopresbiteratulu greco-orientalu románu alu Bisericiei albe, prin acést'a se escrie concursu.

Cu acésta statione suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

- in bani gat'a: 120 f. v. a.
- in naturale: 25 meti de gráu, 25 meti de cucuruzu, 100 ponti de sare, 100 ponti de lardu 25 ponti de lumini, 10 orgii de lemne, 4 jugere pamentu de semenatura si cuartiru liberu.

Doritororii de a ocupá acestu postu de invetiatoru voru avé a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de hotediu, cu atestatele despre absolvirea cu sportu bunu a cursulu pedagogicu in Institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pána acum'a si portarea loru morale si politica, si astfelu inzestrate le voru subterne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pána la 15 Februariu cal. vechiu 1867.

Caransebesiu 29 Decembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiane.

Nr. 2—1 Edictu.

George Radu din Crihalm'a in comitatulu Albei superióre, in Transilvani'a, care mai bine de trei ani si au parasitu cu necredintia legiuit'a sea muhere pre Ann'a Georgie Micu, si pribegesce in lume, se provóca cá in terminu de 3 luni sa se presentedie inantea subscrisulu foru matrimoniale, cáci la din contra, proeesulu divortialu asupra-i pornitu, se va decide si fára densulu, in intielesulu presciseloru SS. Canóne bisericesci. — Hasiufaleu in 7 Ianuarius 1867.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tratului protop. alu Palosiului.

I o a n n G h e a j a,
Admin. protopopescu.

I. B. Misselbacher et Fii in Sabbiu si recomanda depositelu loru de tórturi de bumbacu, albe si colorite (vapsite) rosiiu si venetu unei favorabile cautári. Vinderea se face en gros et en detail, in piati'a cea mare nr. 327.